

MÓDSZERTANI ELJÁRÁS KÖVETKEZMÉNYÉNEK TARTJA AZ ELEMZŐ, HOGY AZ INS LEFELÉ RONTOTTA AZ ELSŐ NEGYEDÉVI ADATOT

GDP-kalkulus: csak a kiszámíthatatlanság biztos

Nem jó hír a Krónika által megkérdezett elemző szerint, hogy az Országos Statisztikai Intézet kénytelen volt drasztikusan, 5,3 százalékról 1,5 százalékra rontani az idei első negyedévi gazdasági növekedési adatokat, de szerinte a történetekben nincs szándékosság. Aláhúzta: jelenleg nagyon nehéz előrelátni, a koronavírus-járvánnyal együtt begyűrűzött válság és a háborús helyzet olyan szintű változásokat és kiszámíthatatlanságot hozott a gazdaságba, amivel bonyolult kalkulálni.

» BÍRÓ BLANKA

Nem tartja valószínűnek Rácz Béla Gergely közgazdász az olyan összeesküvés-elméleteket, amelyek szerint az Országos Statisztikai Intézet (INS) politikai utasításra, mesterségesen fújta volna fel az első negyedévi gazdasági növekedési adatokat, hogy azok alapján a kormány könnyebben meghozza az adóemelésre, hitelfelvételre vonatkozó döntéseit. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának adjunktusát azt követően kérdeztük, hogy a statisztikai intézet lefelé módosította a 2022 első negyedévi gazdasági növekedést, a korábban kiközölt 5,3 százalékról 1,5 százalékra rontotta az adatot, miközben a szakmát is meglepő gazdasági szárnyalás láttán a Ciucă-kabinet azóta már adót emelt, és költségvetés-kiigazítást is elfogadott. Rácz Béla Gergely megkeresésünkre rámutatott: jelentős a különbség, ilyen mértékű kiigazításra nagyon rég nem került sor. Hangsúlyozta egyúttal: az első meglepően magas szám nem szándékos hiba volt, hanem a módszertani eljárás következménye.

Az elemzők számoltak jól

„Mindenkori, a gazdasági elemzők is meglepődtek, amikor az első számok kijöttek, az 5,3 százalékos növekedés sokkal magasabb volt, mint amire számítottak” – idézte fel kérdésünkre Rácz Béla Gergely. Mint mondta, nyilvánvalóan ezekkel a számokkal könnyebb volt megindokolni az adóemelést, a hitelfelvételt, és költségvetés-kiigazítást is ez alapján történt. A köz-

gazdász ugyanakkor nem tartja valószínűnek a szándékosságot. Kifejtette, amikor egyik negyedévet egy másik negyedévhez hasonlítják, a szezonális hatásokat ki kell igazítani, ami egy összetett módszertani kérdés, elsősorban azért, mert a gazdaság volatilis, a koronavírus-járvánnyal karöltve begyűrűzött válság, az arra adott kormányzati reakciók kevésbé kiszámíthatóvá tették. Ezért az első adatok leközlése után a statisztikai hivatalnak a módszertant meg kellett változtatnia, mert nem tükrözte a valóságot, vagyis a szezonális kiigazítás következtében a módszertani eljárást frissítették. „Az új adat jelentősen eltér a korábban kiközölttől. Ez nem jó hír, jobban örültünk volna, ha az első körben kiközölt adatok lettek volna valóság” – fejtette ki Rácz Béla Gergely. Hozzátette: ettől függetlenül a különböző döntéseket a kormány már meghozta, a parlament elfogadta, és azok érvényben maradnak. Végül az a szám a valós, amire a gazdasági elemzők eleve számítottak, a BBTE gazdasági kutatócsoportja is ehhez közeli adatot vetített előre. Mivel a statisztikai hivatal jelentése változott, az erre az évre készített modelljeikben újra kell számolni az előrejelzéseket, hiszen azok is valamilyen bázisból indulnak ki, majd különböző gazdasági eseményeket, hatásokat és mutatókat vesznek figyelembe.

Nem kizárt a stagnálás

Alapvetően az elemzői konszenzus az, hogy éves összesítésben még mindig lesz valamilyen szintű gazdasági növekedés a tavalyhoz képest, viszont a növekedés üteme egyre kisebb lesz, nem kizárt a következő évben a stagnálás, vagy rosszabb esetben a recesszió, fejtette ki a közgazdász. Beszélt ugyanakkor arról is, hogy jelenleg nagyon nehéz előrelátni, a koronavírus-válság és a háborús helyzet olyan szintű változásokat és kiszámíthatatlanságot hozott a gazdaságba, amivel bonyolult kalkulálni. „Nem tudjuk egyik napról a másikra, hogy Oroszországból az energiahordozók milyen áron érkeznek Európába, milyen további szankciók sújtják Oroszországot, mi lesz ezekre a válasza. A nemzetközi kereskedelemben is számtalan tényező még tisztázatlan, vagy változhat. Az előrejelzések a különböző szcenárióktól függenek, például attól, hogy milyen irányba mozdul el a háborús helyzet. A volatilitás és kiszámíthatatlanság miatt nehéz olyan előrejelzéseket

kidolgozni, mint amelyek a relatív stabil gazdasági környezetben pontosak. Most csak azt tudjuk mondani, hogy különböző forgatókönyvek esetén nagy vonalakban melyek a várakozások” – taglalta Rácz Béla Gergely.

A jövőben is fizetjük a deficit árát

„Nehéz helyzetben van a kormányzat, mert ha a növekedés üteme lassul, stagnálás vagy visszaesés következik be, értelemszerűen a központi költségvetés bevételei is lecsökkennek, a kiadások pedig megnőnek, többek között azért, mert az adósság finanszírozása egyre többbe kerül, a kamatköltségek arányosan egyre magasabbak, tehát a költségvetés egyre nagyobb feszültségnek van kitéve” – válaszolta kérdésünkre az egyetemi oktató. Kifejtette, az amúgy is magas költségvetési hiány tovább növekszik, ezenkívül a büdzsét olyan tételek is terhelik, mint a nyugdíjemelések, sőt a minimálbér-emelés közvetlenül is érintheti, hiszen a közszférában is vannak, akik minimálbéren dolgoznak. „Az eladósodottság növekszik, közben minél nagyobb, annál drágább finanszírozni, ez pedig beindít egy negatívspirál-effektust. Ez azért is súlyos, mert a járvány következményeként már megnőtt a deficit, gyakorlatilag hosszú távra terhelődik a költségvetés, mert az adósságot görgetjük magunk előtt, ennek az árát meg kell fizetni a jövőben is” – összegezte a gazdasági elemző.

Nem várt sokk

Mint ismeretes, az Országos Statisztikai Intézet a hónap közepén közleményben tájékoztatót, hogy a 2022 első negyedévi gazdasági növekedést 5,3 százalékról 1,5 százalékra módosította. Korábban közgazdászok arra figyelmeztettek, hogy az adatok erősen „felfújtak”, olyan vélemény is elhangzott, hogy ezzel „úgy nézünk ki, mint Európa tigrisei”, és hogy az ilyen növekedés lehetővé teszi a kormány számára, hogy a magánszektorra kivett, további adókról tárgyaljon. Az INS májusban még arról számolt be, hogy Románia gazdasága az év első három hónapjában az előző negyedévhez képest 5,2 százalékkal, 2021 azonos negyedévéhez képest pedig 6,5 százalékkal nőtt. Az első negyedévi növekedési adatokat júniusban is megerősítette. Az intézmény akkor részletezte, hogy ez a növekedés a háztartások fogyasztásából származott, amely 7 százalékkal nőtt, míg az ipar a számokat lefelé húzta. Júliusban az adatokat újra megerősítették, és az az első negyedévi gazdasági növekedést csak kismértékben, 5,1 százalékra módosították. Ezen adatok alapján a kormány júliusban jelentős adóváltoztatásokat fogadott el, többek között 2022. augusztus 1-jétől adóemeléseket eszközölt, amelyek egy része 2023. január 1-jétől lép hatályba. Ezt követően, szintén ezen az alapon, a kormány augusztusban elfogadta az év első költségvetés-kiigazítását.

Benézték. Nem volt valós az a gazdasági növekedés, amely alapján a román kormány adót emelt, költségvetést igazított ki

HIRDETÉS

akiket az idő igazol

Stabil cégek Székelyföldön
a '90-es évek óta

A mikrofennál helyi magyar vállalkozókat faggatunk
nagy sikertörtételekről és buktatókról.

NÉZZE MEG A MŰSOROKAT A RÁDIÓ GAGA
YOUTUBE-CSATORNÁJÁN!

